

Вибори в Україні не закінчать війну

Вашингтон має нереалістичні очікування

Серед багатьох особливостей нового підходу США до російсько-української війни було припущення, що вибори в Україні можуть мати важливе, навіть вирішальне значення для припинення бойових дій. Твердження про те, що мир може бути досягнутий шляхом швидкої заміни українських лідерів — особливо президента Володимира Зеленського — тепер підтримують не лише в Москві, а й у Вашингтоні. Обидві сторони намагаються на подібному сценарії, хоча, зважаючи на українську політику й умови на місцях, політичні зміни в Україні є малоймовірними в найближчому майбутньому.

Абсолютно нереалістично очікувати, що в Україні відбудуться знові президентські й парламентські вибори під час війни або навіть незабаром після припинення вогню. Не лише українське законодавство, а й законодавство багатьох інших країн забороняє проведення виборів під час воєнного стану. Повномасштабне російське вторгнення, яке триває з 2022 року, створило ситуацію, за якої організація голосування логістично неможлива і несе величезний ризик для безпеки.

Ба більше, вибори потребуватимуть тривалішого періоду підготовки після завершення бойових дій. Війна мала настільки руйнівний вплив на українське суспільство й інфраструктуру, що зараз в країні існує консенсус щодо необхідності прийняття і впровадження нового післявоєнного виборчого законодавства, яке б враховувало нові обставини. На підготовку післявоєнних виборів знадобиться щонайменше пів року, а то й рік, і це не є чимось незвичайним у постконфліктній ситуації.

Вибори для маніпуляцій, а не для демократії

Тому нещодавні заклики до політичного оновлення в Україні, які лунають не лише з боку Росії, а й з боку США, є в кращому разі передчасними й наївними, а в гіршому — маніпулятивними і підірвуваними. Російський контроль над значними територіями на сході й півдні України, безперервні фронтові зіткнення та безперервні російські повітряні удари по всій країні унеможливають проведення впроваджених виборів. У публічному зверненні представників українського громадянського суспільства, яке 20 лютого опублікувала «Опора» — провідна організація зі спостереження за виборами в Україні, — наголошується: «Нестабільна безпекова ситуація, ризик обстрілів, терористичних атак і диверсій, а також заміно-

Президент проти генерала

Більшість даних соціологічних опитувань, а також ширший політичний ландшафт, який склався після повномасштабного російського вторгнення у 2022 році, свідчать про високу ймовірність чергової перемоги Зеленського на президентських виборах. Звичайно, він навряд чи повторить свій приголомшливий результат

2019-го, коли набрав майже 75% голосів у другому турі. Рейтинги Зеленського в опитуваннях коливаються протягом останніх трьох років, тому важко передбачити результат будівних виборів. У 2024-у популярність генерала Валерія Залужного, колишнього головнокомандувача Збройних сил України, який зараз є послом України у Великій Британії, за кількома опитуваннями, випередила популярність Зеленського.

Залужний, якого Зеленський призначив командувачем ЗСУ у 2021-у, був би сильним політичним конкурентом на президентських виборах. Однак поки що Залужний не демонструє президентських амбіцій, не займається партійним будівництвом або іншими приготуваннями до вступу в політику та проведення кампанії. Після відрадження до Лондона у 2024-у його присутність в українському суспільному житті помітно зменшилася, хоча громадська підтримка все ще вища, ніж будь-якого іншого гіпотетичного суперника Зеленського.

Зеленський, як і раніше, значно випереджає в опитуваннях усіх активних українських політиків з різних політичних партій. Його найсерйознішим суперником з відкрито вираженими політичними амбіціями є колишній президент Петро Порошенко, який зазнав вражачої поразки у другому турі виборів проти Зеленського у 2019-у. Однак, згідно з опитуваннями, Порошенко наразі отримує менше половини підтримки, ніж Зеленський. Поки Залужний не йде в політику, Зеленський залишається абсолютним фаворитом на наступних президентських виборах.

Навіть якщо з'явиться серйозний конкурент і переміг на виборах, це не змінило б основних принципів української політики щодо війни й конфлікту з Росією. Це пов'язано з тим, що критика Зеленського й його партії «Слуга народу» походить переважно від націоналістичної і правочинської опозиції, а також від національно орієнтованого громадянського суспільства.

В Україні залишилися заледве кілька значущих гравців, які можуть виступити за зближення з Росією. Однак вони мають мізерну підтримку. Із 2022 року вони або втратили значну частину своєї привабливості для виборців, як у випадку Юрія Бой-

• Точка зору

ка і Дмитра Разумкова, або виїхали чи були депортовані з країни, як відверто прокремлівський Віктор Медведчук і колишній медіамагнат Євгеній Мураєв. Сьогодні жоден з них не може вважатися серйозним претендентом на посаду президента України.

Голуби і яструби

Зеленського, незважаючи на його єврейське походження, Москва часом називає «нацистом». Серед тих політичних сил на Заході, які прагнуть домовитися з Росією, багато хто бачить у ньому яструба. На противагу цьому, у сприйнятті більшості українців Зеленський від початку своєї кар'єри був відносно поміркованим, «голубиним» політиком. З моменту приходу до влади у 2019 році Зеленського й його команду часто критикували в Україні за надмірний оптимізм, м'якість і нерішучість у підході до Росії. Висока популярність Залужного в опитуваннях частково ґрунтується на сподіваннях, що генерал буде більш рішучим у ефективній боротьбі з Росією.

Українські політичні оглядачі очікують, що ветерани відіграватимуть важливу роль у післявоєнній політиці країни. Нинішніх і колишніх військовиків із фронтів або командним досвідом багато українців розглядає не лише як добре підготовлених для захисту країни від російської загрози, а й як менш корумпованих, більш патріотичних і більш придатних для керівних посад, ніж традиційні політики.

Жоден із цих чинників не обіцяє обрання лідерів, готуюти ти на компроміс з Росією, не кажучи вже про те, щоб прогнутися під волю Кремля. На майбутніх виборах чоловіки й жінки з військовим досвідом, ймовірно, збільшать свою присутність в уряді, національному парламенті, обласних адміністраціях і місцевих радах; вони можуть балотуватися до навіяних партій як незалежні кандидати або у складі нових політичних груп з військовим профілем. Дуже ймовірно, що ми побачимо масовий прихід колишніх військовослужбовців в українську політику, що, найімовірніше, посилить позицію Києва щодо Москви.

Нещодавні неофіційні контакти представників адміністрації США з Порошенком і колишнього прем'єр-міністра Юлією Тимошенко, явно спрямовані на вихід на потенційних наступників Зеленського, вказують на потрійну помилку в оцінках Вашингтона.

По-перше, більшість оглядачів, знайомих з українською політикою, одразу ж відкинули б майбутню президентство Тимошенко чи Порошенка як нереальне. Хоча вони все ще присутні в суспільному житті й засідають у парламенті, для українців вони представляють минулу епоху й символізують проблемне минуле

ранньої пострадянської України. Їхні партії — «Європейська солідарність» Порошенка та «Батьківщина» Тимошенко — ймовірно, отримають місця в наступному парламенті, але ці два ветерани української політики мають мало шансів знову здобути владу.

По-друге, і Порошенко, і Тимошенко дали зрозуміти своїм американським колегам, що вони виступають проти дострокових виборів і поділяють панівну в суспільстві позицію, яка відкидає можливість агітації й організації голосування у воєнний час. Цілком ймовірно, що кожен з них однаково скептично поставиться до проведення виборів зразу ж після скасування воєнного стану, без тривалого періоду підготовки для забезпечення чесного й безпечного виборчого процесу.

По-третє, у Вашингтоні переоцінюють політичні наслідки гіпотетичного президентства Тимошенко, Порошенка чи будь-якого іншого можливого кандидата в президенти. Така зміна мало вплинула б на зовнішньополітичну орієнтацію України загалом та її ставлення до Росії зокрема. Партії Тимошенко і Порошенка є більш націоналістичними, ніж партія Зеленського. І Порошенко, і Тимошенко в минулому відзначилися воєнними заявами на адресу Росії і президента Володимира Путіна.

Існує очевидна невідповідність між закликами до проведення виборів в Україні та їхнім незначним або, що більш ймовірно, негативним впливом на готовність Києва йти на поступки. Це протиріччя пов'язане з тим, що заклики до виборів в Україні, які нібито допоможуть покласти крапку російсько-українській війні, походять з Кремля і має деструктивну мету. Ані припинення на воєнний час президентських і парламентських виборів в Україні, як того вимагало довоєнне законодавство країни, ані сам Зеленський не несуть відповідальності за відсутність прогресу в переговорах між США, Україною та Росією.

Подвійний міф про те, що нинішня українська влада є нелегітимною і що швидкі вибори необхідні для припинення бойових дій, був створений у Москві. Процес виборів у країні, що перебував у воєнному стані, дозволив Кремлю задіяти весь арсенал політичної війни, включно з дезінформацією, кібератаками, залученням, саботажем і корупцією. Тому прийняття російського заклику до проведення виборів в Україні було б серйозною помилкою для всіх міжнародних гравців, які беруть участь у припиненні війни.

Андреас УМЛАНД, німецький політолог, аналітик Стокгольмського центру східноєвропейських досліджень при Шведському інституті міжнародних відносин.

Переклад з польської. Текст опубліковано в межах проекту співпраці між ZAXID.NET і польським часописом Nowa Europa Wschodnia.

значити, що, як писав Кіссінджер у своїх дослідженнях світового порядку, Московія із самого початку своєї історії намагалася впровадити в життя принципи, суттєво відмінні від Вестфальського порядку. Принципами порядку Московії, вважав Кіссінджер, стали такі, як «одноосібний абсолютний правитель, єдина православна релігія та програма територіальної експансії на всіх напрямках». Імперська експансія є головною рисою зовнішньої політики Росії, для якої, за словами американського дипломата Джорджа Кеннана, сусіди — це або вороги, або васали.

Сьогодні замість таких основоположних принципів сучасного міжнародного права, на яких тримається мир та безпека у світі, як принцип суверенної рівності держав, принцип територіальної цілісності держав та принцип незастосування сили чи погрози силою в міжнародних відносинах, Росія шляхом збройної агресії проти України намагається утвердити право сильного. Цілком зрозуміло, що в такий спосіб РФ намагається нівелювати весь той моральний і правовий прогрес людства, який було досягнуто величезними жертвами за останні століття, і повернути історію людства назад, у XIX, а може, навіть у XVII століття.

По суті, ми сьогодні також спостерігаємо занепад тієї політичної моделі світового порядку, яку свого часу намагалися запровадити Ніксон і Кіссінджер. Йшлося про світовий порядок, у якому тодішні великі держави (США, КНР і СРСР) мали б свої інтереси у його підтриманні та були б відповідальними гравцями, що могло б гарантувати тривалий мир у світі. Сьогодні ж ані Росія (більшю мірою), ані КНР (меншою мірою) не зацікавлені в існуючому порядку, який, з їхнього погляду, лише заважає реалізації їхніх експансіоністських амбіцій.

(Закінчення на 2-й стор.)

• Хроніка війни

Поливали вогнем

У перший після Великодня день — Поливаний понеділок, коли земля і люди мали б очищуватися від скверни, наш останній сусід вкотре «поливав» Одесу смертоносним залізчачем.

У світлий вівторок, який для християн є тридним пасхальним святом, Одещина знову стала об'єктом атаки «скрепів» — тих, хто називає себе православними, а діє як виплодки сатани.

На щастя, обійшлося без людських жертв. Кілька осіб зазнали поранень. Але вкотре зруйновані житла, госпо-

дарські споруди, автомобілі... Вже й годі казати про психологічні наслідки для всіх, хто був у ці два вечори в зоні польовіть-прильовіть ворожих безпілотників.

Війна триває. Бережіть себе, будь-те уважними до сигналів повітряної тривоги.

• Виставка

Немає миру без українського Криму

Видання NYP з посиланням на чиновників, обізнаних з деталями мирної угоди, повідомляє, що Україна начебто готова відмовитися від частини окупованих Росією територій, якщо це вважатиметься визнанням «де-факто», а не «де-юре». В матеріалі йдеться про те, що «де-факто» означає: ми визнаємо, що росіяни окупували цю землю, але ми не кажемо, що [Україна] відмовиться від неї назавжди. «Де-юре» означає: ми визнаємо, що [росіяни] захоплюють цю землю, і ми ніколи більше її не побачимо».

Впевнений, що Кремль довір до нової адміністрації США всі свої «хотелки» ще 18 лютого 2025 року, коли в Ер-Ріяді за посередництва міністра закордонних справ Саудівської Аравії принца Фейсала бін Фархана аль-Сауда та радника з національної безпеки Мосадада бін Мухаммеда аль-Айбана вперше зустрілися спеціальний посланець президента США на Близькому Сході Стів Віткофф, держсекретар Марко Рубіо, радник з національної безпеки Майк Волц із помічником президента Росії Юрієм Ушаковим та головою МЗС Росії Сергієм Лавровим.

Сказати, що американська сторона була приголомшена забаганкам Кремля, це нічого не сказати. Адже тут були всі вимоги, які раніше озвучувалися Путіним: і «денацифікація», і демілітаризація, і не вступ України до НАТО, і, зрозуміло, міжнародне визнання російськими всіх окупованих українських земель, включаючи Крим.

Досить згадати потік доброзичливих меседжів у бік Путіна та Росії, які ними озвучувалися ще задовго до початку переговорів. Врешті, Москва замірялась і назовні вилізла вся російська імперська сутність...

...Тепер, як мені здається — тут я перехожу вже до припущення — адміністрація Трампа тестує керівництво та політикум України, організовуючи різні вкди на тему територіальних поступок з нашого боку. Мов-

ляв, без них неможливо буде завершити російсько-українську війну та досягти стійкого миру.

Відповідно, з боку Києва має зберігатися категоричне неприйняття будь-яких, навіть гіпотетичних, пропозицій про територіальні поступки України в обмін на мир. Бо зрозуміло, що в такому разі не буде ні миру, ні майбутнього української держави.

Водночас, оскільки такі провокації продовжуватимуться, українській владі та політикам слід давати жорстку відсіч у кожному випадку, коли за ними стоятимуть реальні політики.

Тут доцільно сказати, що Меджілс кримськотатарського народу виходить з неприйнятності як варіанта щодо визнання «де-факто» контролю Росії над Кримом, так і, тим більше, варіанта міжнародного визнання російського статусу Криму.

Наша позиція, яка цілком спирається на міжнародне право та абсолютну відповідь національного законодавства України, полягає в наступному: Крим є батьківщиною корінного кримськотатарського народу та невід'ємною частиною України. Відповідно, ніхто й за жодних обставин не може вирішувати долю Криму, окрім Української держави та кримськотатарського народу.

Рефат ЧУБАРОВ, український кримськотатарський політик і громадський діяч.

• Позиція

Не забути Криму

І його краєвиди, і спогордливу голову Ай-Петрі, й тихий плоский моря біля узбережжя Ялти, й навіть запаморочливі кипарисові пащоці, бо все це разом являє і є тим, що становить цілісне поняття. Ми обов'язково повернемо собі цю чарівну частину української землі, не тепер — то завтра, післязавтра, в майбутньому... Історія часом робить такі несподівані кульготи, що й уявити неможливо. Про це вповідає виставка картин Ніни Теренко, що відкрилася в Літературному музеї.

Ніна Теренко знає і вірить, що колись, якщо не за її життя, то за життя дітей, Крим знову буде українським. Це своє переконання і цю віру, свою любов до цієї землі вона щедрими пригорщами виллює на полотнах своїх картин. Жити б там і радіти життю, вдихати цілюще повітря, милуватися тими краєвидами — а що ж іще потрібно живописцю? Аж раптом те, що найбільше любиш у житті — малювати, — стає недо-

С я ж н и м . Коли життя в Криму стало неможливим, коли він з дня на день чуженів та немовби відділявся, як наче корабель, на якому залишала частинку душі, вона перебралася до Одеси. Тут від якогось часу жили діти. І був це один вирішальний фактор — її улюблене Чорне море. У неї — в одній з її картин — навіть Господь зображений разом з морем. Він немовби виходить з моря. Цю свою роботу художниця подарувала Літературному музеєві під час відкриття виставки.

Крим, з яким здружилася, полюбила на все життя, присутній у всіх її картинах. Це дивовижні роботи. Не суто реалістичні пейзажі, не абстрактні... Це її візія Криму, виразно наголошена в експозиції. Вибудовуючи її, художниця дала кілька натяків на головну ідею виставки, а разом з тим — на важливе спрямування її творчості. Це, безперечно, Крим. Тут йі аж два. По праву руку від входу в галерею — Крим сучасний, спотворений війною, непривабливий, страдницький.

(Закінчення на 3-й стор.)

Україна і трансформація світового порядку

За свою історію людство знало три історичних види світового порядку: 1) Вестфальський порядок, що виник у 1648-у внаслідок Тридцятирічної війни 1618–1648 років, у рамках якого постанала система суверенних держав і система балансу сил; 2) порядок, створений Віденським конгресом 1814–1815 років, після Наполеонівських війн, який забезпечив майже столітній мир у Європі; 3) ліберальний порядок після Другої світової війни. Останній світовий порядок переживає сьогодні процес трансформації, пов'язаний, зокрема, з агресією Росії проти України.

У теорії міжнародних відносин виділяють три види міжнародного порядку: 1) «порядок балансу сил» (balance of power), в основі якого безладдя (анархія) і джерелом стабільності якого є рівновага сил між державами та їхніми альянсами; 2) порядок гегемонії, для якого є характерним певна ієрархія влади в міжнародних відносинах на чолі з державою-гегемоном; 3) «конституційний порядок», характерними рисами якого є верховенство права в міжнародних відносинах та інституції, через які здійснюється співпраця між державами й узгоджуються їхні інтереси.

Ці види міжнародного порядку є, в термінах теорії Макса Вебера, «ідеальними типами», які існують не стільки в реальності, скільки як певні теоретичні конструкції. Насправді ж, в реально існуючому світовому порядку ми можемо спостерігати складну взаємодію елементів трьох згаданих типів міжнародного порядку. Можна сказати, що сучасний світовий порядок, незважаючи на свою складність, більшою мірою є порядком гегемонії, ніж «порядком балансу сил» чи «конституційним порядком».

цей статус претендують і такі країни, як, приміром, Росія та Індія. Було б також помилкою не звернути увагу на країни Європи, які, коли вони діють узгоджено, дедалі частіше стають впливовий полюс влади у світовому порядку.

Та криза, яку переживає світовий порядок, пов'язана з тим, що лише частина учасників зацікавлена в його збереженні. Як вважав Генрі Кіссінджер: «Міжнародний порядок може бути постійним лише тоді, коли його учасники роблять свій внесок не тільки в його створення, а й у його збереження».

Сьогодні світовий порядок перебуває у стані трансформації, який визначається, зокрема, тим, що з одного боку, глобальним економічним і політичним лідером залишається США, однак, з іншого боку, в світовій системі дедалі більше проявляються риси багатополарності та криза

Україна і трансформація світового порядку

• Точка зору

(Закінчення.

Початок на 1-й стор.)

Обидві країни не є федеративними державами, а останніми імперіями, що намагаються посилити свій вплив у світі. Говорячи про необхідність «багатополярного світу», ці країни мають на увазі не світ, який ґрунтується на основі принципу суверенної рівності держав та невикористання сили в міжнародних відносинах, а усунення США як світового лідера, і по суті, поділ світу на регіональні сфери впливу, скоріше в дусі концепції «Великого простору» (Grossraum) Карла Шмідта.

Для КНР, наприклад, багатопольярний світ є не кінцевою метою, а лише одним із необхідних етапів на шляху до спочатку регіональної, а потім світової гегемонії.

Той світовий порядок, якого прагнуть Китай та Росія зараз, виглядає як поділ світу на сфери впливу великих держав: гегемонія Китаю — в Азії, Росії — в Європі і США — у Західній півкулі.

З огляду на сучасні тенденції трансформації світового порядку розглядаємо основні центри сили в міжнародних відносинах з точки зору їхніх інтересів, а також з урахуванням того, яке місце займає Україна в їхній політиці.

США

У період після Другої світової війни за ініціативою і лідерством США було створено систему міжнародних інституцій, включно з ООН, Міжнародним валютним фондом і Світовою організацією торгівлі, які заклали політичні та економічні підвалини ліберального світового порядку. Після Другої світової війни США, як вважають деякі аналітики, стали державою-гегемоном у світосистемі. За висловом Річарда Гааса, «неохочим шерифом» (reluctant sheriff), який мав підтримувати глобальний порядок.

Водночас, під час «холодної війни» в період після її завершення США припустилися низки стратегічних помилок, пов'язаних з інтеграцією у цей ліберальний світовий порядок Китаю та Росії, які, зловживаючи можливостями участі в цьому порядку, почали процес його руйнування.

На думку деяких аналітиків, велика стратегія США сьогодні полягає в тому, щоб, з одного боку, зберегти своє лідерство (економічне, технологічне, військове) у світі, а з іншого — запобігти перетворенню свого найближчого конкурента, Китаю, спочатку у регіонального лідера, а потім — у глобального гегемона, який зміг би згодом поєднати місце США у світовій системі.

З цієї точки зору США можуть

схилитися до того, щоб розглядати Росію як слабку регіональну державу, котра перебуває у стадії невідворотного занепаду і котру варто включити до своєї коаліції держав, щоб стримувати Китай. Як думають прихильники цього підходу, краче мати Росію на своєму боці з її значними природними ресурсами, ніж ці ресурси опиняться під контролем головного конкурента США — Китаю. У цьому можна побачити певну стратегічну протилежність тому періоду «холодної війни», коли США намагалися зблизитися з Китаєм для стримування СРСР. За логікою цієї стратегії у трикутнику великих держав, щоб зберегти своє лідерство у світовій системі, США необхідно підтримувати слабшу державу на протидію сильнішій.

На думку деяких американських політологів, хоча Росія і становить загрозу для безпеки Європи, вона нібито не становить такої безпосередньої загрози для США, захищених океанами.

Слід зазначити, що Путін вже намагався використати геостратегічну суперечність між США та Китаєм на свою користь, коли вдавався до певного шантажу у вигляді кроків, спрямованих на зближення з Китаєм, намагаючись отримати від США поступки у вигляді визнання російської сфери впливу щодо сусідніх країн. Крім того, Путін намагається представити свою тоталітарну владу в очах американського істеблшменту як менше зло, ніж той хаос, який може запанувати у разі «зміни режиму» в Росії. Одним із таких аргументів для американських політиків, який невно просувався путінським режимом, є те, що у разі усунення путінського режиму російська ядерна зброя може опинитися в руках непередбачуваних нових утворень на території РФ, а її частина може навіть опинитися під контролем Китаю, посиливши позиції КНР у світі.

Що така геополітична логіка може означати для України?

Це може означати певну споску для частини американської зовнішньополітичної еліти піти назустріч вимогам Путіна віддати Україну у сферу впливу Росії взаємін за підтримку РФ американської політики стримування Китаю.

На щастя, переважна частина американської політичної еліти та експертного середовища сьогодні розуміють згубність такої споску і її негативні наслідки для глобальної безпеки та порядку, які вона може мати в разі її матеріалізації.

Сьогодні США в особі адміністрації президента Трампа зацікавлені у тому, щоб якомога скоріше покласти край російській війні проти України,

не ставши при цьому стороною у цій війні. США також, що принципово важливо, зацікавлені у збереженні України як незалежної від Росії держави. Водночас, на жаль, не можна повністю виключити, що США готові погодитися на те, що принаймні на якийсь час частина української території залишиться під російською окупацією. Схоже й на те, що адміністрація Трампа не вважає Україну частиною «оборонного периметру» США, тобто тією країною, яка є настільки стратегічно важливою для них, щоб для її захисту вони готові застосувати свою збройну силу.

Одне слово, на тлі наростаючих проблем світового масштабу і зростаючої агресивності авторитарних режимів ізоляціоністська політика США може призвести до безпечового вакууму, який неодмінно заповнять авторитарні режими.

Європа

Для Європи російська повномасштабна агресія проти України стала моментом істини, коли не тільки європейські країни, які

межують з РФ і безпосередньо відчують її загрозу своїй національній безпеці, а й лідери провідних європейських держав (Великої Британії, Німеччини, Франції та Італії) усвідомили загрозу загальноєвропейській безпеці з боку агресивної російської імперії.

Однак якщо раніше Європа щодо російської загрози могла повністю спиратися на свого заокеанського союзника, то зараз її лідери відчули необхідність самостійно будувати архітектуру європейської безпеки для протистояння російським спробам відновити радянську імперію і встановити гегемонію в Європі. На цьому геополітичному тлі питання України стало ключовим питанням європейської безпеки. Поразка України означала б геостратегічну катастрофу для Європи, оскільки послила б російську імперію, значно збільшила б загрозу на національній безпеці європейських держав-сусідів Росії та російський вплив у Європі загалом, заохотила б путінський режим до продовження територіальної експансії.

Отже, доля європейської безпеки вирішується сьогодні в Україні і європейські лідери це усвідомлюють.

Росія та Китай

Насправді відносини між Росією та Китаєм в історичній перспективі склалися доволі суперечливо. З точки зору геополітики, Китай як потужний в економічному і військовому сенсі сусід Росії становить для неї потенційну загрозу, особливо в тлі того, що РФ хоча і є агресивною імперією, однак порівняно з Китаєм перебуває у

стані демографічного й економічного занепаду.

Варто зазначити, що навіть в очах Китаю Росія не є більше великою державою, і позбавила її цього статусу Україна, яка на полі бою довела військову неспроможність Кремля.

Розуміючи те, що Росія буде дедалі більше слабшати, Китай терпляче чекає на той момент, коли він зможе без застосування збройної сили посилити свій вплив у Росії настільки, що вона перетвориться на його васала чи економічну колонію, а це суттєво посилить Пекін на світовій арені у протистоянні зі США. Китай дедалі більше дивиться на Росію як на джерело ресурсів, необхідних для розвитку своєї економіки в майбутній гегемонії. В його китайській еліті та адміністрації Трампа не вважає Україну частиною «оборонного периметру» США, тобто тією країною, яка є настільки стратегічно важливою для них, щоб для її захисту вони готові застосувати свою збройну силу.

Якщо в період «холодної війни» КНР спочатку боялася свого сусіда — СРСР, то потім Росія дедалі більше усвідомлювала свою слабкість перед лицем потужного сусіда.

На сьогодні між РФ та КНР, які координують свої дії на міжнародній арені, існує справжній стратегічний союз, в основі якого лежить прагнення обох держав максимально послабити США, зруйнувати існуючий світовий порядок шляхом посилення в ньому хаосу. Між Росією та Китаєм існує своєрідний політичний симбіоз, коли Росія відкрито кидає виклик міжнародному праву і порядку шляхом використання сили, тоді як Китай намагається на цьому фоні позиціюватися як відповідальна і миролюбна держава. Між цими країнами сформувався своєрідний розподіл праці, спрямований на руйнування існуючого світоустрою, коли обидві держави, деь відкрито, деь приховано, просувають інтереси одна одної.

Стосовно України Китай розглядає українсько-китайські відносини через призму своїх відносин з Росією. Пекін навряд чи зробить щось, пов'язане з Україною, що могло б поставити під загрозу його відносини з РФ.

По суті, російська агресія проти України створила для Китаю нові можливості в Росії і значно послила його вплив над РФ. На думку деяких аналітиків, Росія навряд чи була б спроможна зараз вести війну проти України без економічної і політичної допомоги Китаю. За великим рахунком, Китай дійсно міг би замість допомоги російському агресору напнути на нього так, щоб той був змушений зупинити агресію, але

Китай не зацікавлений у цьому, оскільки побоюється втратити свій вплив над кремлівським диктатором. Для Китаю Росія є набагато вагомішою стратегічною цінністю, ніж Україна.

Так виглядає той геополітичний контекст, у якому Україна зараз веде боротьбу за свою свободу і територіальну цілісність.

З огляду на описані вище інтереси таких центрів світової політики, як США, Європа та Китай, у якому розвитку подій зацікавлена Україна?

Насамперед, головним питанням для виживання України зараз є питання про те, яким чином захистити себе від російської агресії і за допомогою наших союзників зберегти свій суверенітет.

По-друге, Україна зацікавлена в тому, щоб зберегти трансатлантичну солідарність і перспективи стати повноправним членом НАТО та ЄС. При цьому нам важливо самим не відмовитися від перспективи членства в НАТО, незважаючи на той політичний тиск, який на нас можуть чинити.

По-третє, Україна має взяти активну участь у формуванні нової автономної архітектури безпеки у Європі, лідерами якої є Велика Британія, Франція і Німеччина. Така європейська архітектура безпеки могла б стати гарантією безпеки для Європи навіть тоді, коли з якихось причин США може тимчасово припинити свою участь у підтриманні європейської безпеки.

По-четверте, Україна могла б сприяти формуванню єдиного простору безпеки та єдиного економічного простору для всіх країн Західного світу, які сповідають демократичні цінності. Скажімо, іноді лунають заклики створити своєрідне глобальне НАТО, яке включало б і такі демократичні країни, як Японія та Південна Корея. Суть у тому, що в основі взаємодії справжніх демократичних держав повинна бути солідарність як у питаннях безпеки, так і в питаннях торговельно-економічних відносин.

По-п'яте, Україна, як жертва агресії, яка оголила неефективність існуючої системи колективної безпеки, має запропонувати свій проєкт нового світового порядку, який буде більшою мірою «конституційним порядком», де мир і безпека гарантуватимуться міжнародним правом, його верховенством у міжнародних відносинах, за допомогою нових міжнародних інституцій і міжнародних механізмів примусу.

І, нарешті, по-шосте, важливо й те, щоб США почали сприймати Україну не лише як частину питання європейської безпеки, а як справжнього і надійного союзника, який перебуває в рамках «оборонного периметру» США і за якого варто боротися. Це надзвичайно складне завдання, яке має поставити перед собою українська дипломатія, але воно не є нездійсненним і вимагає цілеспрямованих політичних та дипломатичних зусиль.

Олександр МЕРЕЖКО, професор, доктор юридичних наук, юрист-міжнародник.
Джерело: <https://lb.ua/blog>.

• 28 квітня — День охорони праці

Робот — помічник чи конкурент?

Щороку 28 квітня відзначається Всесвітній день охорони праці. До цієї дати громадськість ще раз звертає увагу влади та роботодавців на проблеми, пов'язані з нещасними випадками, які трапляються на робочих місцях. Співпраця громадськості та влади у вирішенні цих проблем — запорука створення безпечного виробничого середовища. А безпека праці — це право, а не привілей.

Цьогоріч основною темою Всесвітнього дня охорони праці Міжнародна організація праці затвердила лозунг «Революційні підходи до здоров'я і безпеки: роль штучного інтелекту та цифровізації на роботі».

Цифрові технології змінюють світ, й охорона праці також підпорядковується цим змінам. Як же цифровізація і штучний інтелект впливають на безпеку та здоров'я працівників?

Роль штучного інтелекту зростає в усіх галузях: промисловому виробництві, сільському господарстві, транспорті, побутовому обслуговуванні населення, управлінні персоналом тощо. У виробничій діяльності застосовуються промислові роботи, ергономічні екзоскелети, інтелектуальні інтерфейси на автоматизованих лініях. У вирішенні завдань, які неможливо поєднати автоматизувати, застосовують роботів, здатних пра-

цювати спільно з людиною. Так, програми штучного інтелекту не мислять творчо й не ухвалюють складних рішень, але вони можуть виконувати повторювані завдання, які для працівників є обтяжливими. Вивільняючись від механічної, повторюваної роботи, люди мають час на виконання важливіших завдань і виконують їх з більшою віддачею та продуктивністю.

А ще цифрові технології дозволяють автоматизувати рутинні процеси з узагальнення великої маси інформації, вирішення локальних завдань, ухвалення управлінських рішень, створення нових ефективних, безперервних та недорогих форм моніторингу за робочою поведінкою працівників. Програми віртуальної реальності допомагають також покращити, зробити цікавішим навчання майбутніх фахівців. В основі такого функціоналу — збір та аналіз

великих обсягів відомостей у режимі реального часу, як у робочій, так і в неробочій часі, як на робочому місці так і за його межами. Відтак у роботодавців з'являється ефективний ресурс для аналізу задіяності працівників та раціоналізації виробничих процесів.

Застосування технологій штучного інтелекту (роботів) допомагає людям уникати небезпечних ситуацій з можливістю травмування, зводить до мінімуму мотонотність роботи під час виконання однотипних операцій, передаючи їх невтомним і швидким машинам. Але, водночас, надавши бізнесу великі можливості, штучний інтелект може створювати й нові проблеми для безпеки та гігієни праці. Науковці-дослідники відзначають підвищення ризиків виникнення нещасних випадків з працівниками через зіткнення та удари обладнання, що використовується роботами.

робіття й соціально-економічні наслідки через скорочення мільйонів робочих місць. Безробіття може сягати великих масштабів, що, своєю чергою, позначиться й на злочинності, оскільки люди, шукаючи задоволення своїх природних потреб (житло, харчі, предмети першої необхідності), можуть вдаватися до відчайдушних кроків, зокрема й за межами закону. Тому дуже важливо, щоб держава мала чітку позицію соціальної та економічної стратегій для вирішення проблем, пов'язаних з імовірним безробіттям. Потрібно створити перелік професій та посад, які не можуть бути замінені штучним інтелектом, і визначити правила взаємодії між роботами й людьми.

Сподіваємося, що впровадження штучних технологій не тільки покращить ситуацію у сфері охорони праці, а й не призведе до колапсу із безробіттям.

Тетяна КРУГЛОВА, головна спеціалістка відділу профілактики та розслідування нещасних випадків управління контролюю-перевірочної роботи ГУ ПФУ в Одеській області.

• Оголошення

У зв'язку з утратою оригіналу вважаю недійсним посвідчення багаторічної сім'ї, серія БС №521296, видане 08 січня 2024 року (дійсне до 16 липня 2030 р.) управлінням із соціальних питань Даченської сільської ради Кривенко Тетяні Вікторівні, Бормотову Андрію Валерійовичу.

У зв'язку з утратою вважаю недійсним посвідчення про приписку до приватної ділячки, №Б-45/2003, видане 28.05.2020 року Суворівським РТЦК та СП на ім'я Бабич Ярослав Сергійович.

У зв'язку з утратою вважаю недійсним оригінал додатка до диплома бакалавра, серія В18 №092857, виданого 30 червня 2018 року Національним університетом «Одеська юридична академія» за спеціальністю «Правознавство» на ім'я Полющук Олена Романівна.

Вважаю недійсним втрачений військовий квиток серії СО №977211, виданий 13 листопада 2013 року Приморським райвійськкоматом м. Одеси на ім'я Крещу Олександр Андрійович.

Прийом реклами та оголошень
Тел.: (050) 55-44-206.

• Справа

Сучасна амбулаторія в Авангарді

У селищі Авангард завершилося будівництво нової амбулаторії загальної практики сімейної медицини.

ратор потужністю 25 кВт для автономної роботи.

Як зазначається на сайті громади, роботи розпочалися ще у 2020 році, але через бюрократичні перепони були призупинені. І лише у 2024-у, за підтримки голови Одеської ОВА Олега Кіпера, вдалося відновити проєкт на умовах співфінансування (50/50). Загальна вартість об'єкта — 22972740 грн, з яких 11109576,25 — кошти Одеського обласного бюджету, 11863164 грн — Авангардської селищної ради.

Селищний голова Сергій Хрустовський подякував усім, хто доклав зусиль до втілення цієї важливої справи, й особливо — обласній військовій адміністрації.

Серед подальших планів — створення на базі амбулаторії консультативно-діагностичного центру та відкриття кабінету МРТ.

• До уваги громадськості

ПОВІДОМЛЕННЯ ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС»

про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Приватне підприємство «ТАВРІЯ ПЛЮС» (ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС»), ЄДРПОУ 31929492.

Місцезнаходження юридичної особи: 65091, м. Одеса, вул. М'ясоїдівська, 14, телефон (0482) 307-305, електронна пошта: diplomats@te.net.ua.

Фактичне місце розташування майданчиків: 1). 65006, м. Одеса, вул. Балківська, 28; 2). 65025, м. Одеса, пр. Князя Володимира Великого, 123.

Метою надання інформації є одержання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для існуючих об'єктів.

Основна діяльність ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС» — сфера обслуговування населення, яке здійснює роздрібно-торгівлю продовольчими та непродовольчими товарами.

При проведенні інвентаризації джерел викидів на майданчиках підприємства були визначені такі джерела забруднення: 1). 65006, м. Одеса, вул. Балківська, 28: пароконвектомат «Convothem» — 1 шт., міксер «Spar» — 2 шт., гриль «Ozi» — 1 шт., сковороди — 1 шт., 4-х конф. плита — 2 шт., фритюрниця — 1 шт., м'ясорубка — 1 шт., 2-х конф. плита — 1 шт., слайсер «Egipure» — 1 шт., піч «Bongard» — 1 шт., міксер «Bongard» — 1 шт., дільник «Bongard» — 1 шт., розточна шафа «Bongard» — 1 шт., розкожувальна машина «Bongard» — 1 шт., багетна машина «Bongard» — 1 шт., індукційна плита «CustomHeat» — 1 шт., хлібо-розігач — 1 шт., мангал на деревному вугіллі — 1 шт., дизель-генератор JCB G115QS — 1 шт.

Викиди забруднюючих речовин на майданчику: оксиди азоту — 0,024 т/рік, оксид вуглецю — 0,0637 т/рік, сірки діоксид — 0,003 т/рік, метан — 0,00006 т/рік, азоту(1) оксид N₂O — 0,00005 т/рік, діоксид вуглецю — 1,43 т/рік, спирт етиловий — 0,064 т/рік, акролеїн — 0,0034 т/рік, аміак — 0,0001 т/рік, фенол — 0,000006 т/рік; ацетальдегід — 0,0012 т/рік, кислота оцтова — 0,006 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок — 0,0335 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 10) — 0,0043 т/рік, речовини у вигляді суспен-

дованих твердих частинок (PM 2,5) — 0,0011 т/рік. Загальний обсяг викидів складає 0,2041 т/рік (без врахування діоксиду вуглецю).

2). 65025, м. Одеса, пр. Князя Володимира Великого, 123: мангал на деревному вугіллі — 1 шт.; дизель-генератор JCB G880X — 1 шт.

Викиди забруднюючих речовин на майданчику: оксиди азоту — 0,1020 т/рік, оксид вуглецю — 0,2744 т/рік, сірки діоксид — 0,005 т/рік, метан — 0,0001 т/рік, азоту (1) оксид N₂O — 0,0001 т/рік, діоксид вуглецю — 2,80 т/рік, акролеїн — 0,001 т/рік, аміак — 0,0006 т/рік; фенол — 0,00004 т/рік; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок — 0,0849 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 10) — 0,002 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 2,5) — 0,0005 т/рік. Загальний обсяг викидів складає 0,4705 т/рік (без врахування діоксиду вуглецю).

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству. Для забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел, масова концентрація яких обмежується згідно з наказом Міністерства охорони наколишнього природного середовища України №309 від 27.06.2006 року «Про затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел», встановлюються нормативи гранично допустимих викидів. Для речовин, на які не встановлюються нормативи гранично допустимих викидів, встановлюються розрахункові величини масової витрати.

Зауваження та пропозиції щодо отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами необхідно надіслати до: Одеської облдержадміністрації за адресою: м. Одеса, пр. Шевченка, 4, тел./факс (0482) 34-29-71, тел. 718-92-47 або на електронну пошту: genotdel@od.gov.ua; Департаменту екології та природних ресурсів Одеської ОДА за адресою: 65107, м. Одеса, вул. Канатна, 83, телефон контактної особи — (048)728-35-05 або на електронну пошту: ecolog@odessa.gov.ua.

Строк подання зауважень та пропозицій — протягом 30 календарних днів з дня опублікування в ЗМІ.

Повідомлення

ПП «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані» про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Приватне підприємство «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані» (ПП «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані»), ЄДРПОУ 37421243. Місцезнаходження юридичної особи: 65086, м. Одеса, вул. Палія Семена, 127, кв.186, телефон (0482)-307-305, електронна пошта: diplomats@te.net.ua.

Фактичне місце розташування майданчиків: 1). 66101, Одеська область, м. Балта, вул. Садова, 24; 2). 67810, Одеська обл., с. Петролинське, вул. Карнаухина, 32; 3). 66302, Одеська обл., м. Подільськ, вул. Ярослава Мудрого, 7а; 4). 66305, Одеська обл., м. Подільськ, вул. Соборна, 192а.

Метою надання інформації є одержання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для існуючих об'єктів.

Основна діяльність ПП «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані» — сфера обслуговування населення, яке здійснює роздрібно-торгівлю продовольчими та непродовольчими товарами.

1). 66101, Одеська область, м. Балта, вул. Садова, 24.

При проведенні інвентаризації джерел викидів на майданчику підприємства встановлені джерела забруднення: пароконвектомат «Uloxx» — 1 шт., розточна шафа «Uloxx» — 1 шт., дизельний генератор «Green Power» GP66 S/A — 1 шт.

Викиди забруднюючих речовин на майданчику: спирт етиловий — 0,008 т/рік, акролеїн — 0,3х10⁻⁴ т/рік, ацетальдегід — 0,00003 т/рік, кислота оцтова — 0,0008 т/рік, оксиди азоту — 0,013 т/рік, оксид вуглецю — 0,0007 т/рік, сірки діоксид — 0,003 т/рік, метан — 0,5х10⁻⁴ т/рік, азоту(1) оксид N₂O — 0,4х10⁻⁴ т/рік, вуглецю діоксид — 1,34 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок — 0,0114 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 10) — 0,002 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 2,5) — 0,00051 т/рік.

Загальний обсяг викидів складає 0,0395 т/рік (без врахування вуглецю діоксиду).

2). 67810, Одеська обл., с. Петролинське, вул. Карнаухина, 32.

При проведенні інвентаризації джерел викидів на майданчику підприємства встановлені джерела забруднення: дизельний генератор «Green Power» GP44 I-A — 1 шт.

Викиди забруднюючих речовин на майданчику: оксиди азоту — 0,011 т/рік, оксид вуглецю — 0,0006 т/рік, сірки діоксид — 0,002 т/рік, метан — 0,4х10⁻⁴ т/рік, азоту(1) оксид N₂O — 0,4х10⁻⁴ т/рік, вуглецю діоксид — 1,1 т/рік, реч

ІСТОРІЯ. КУЛЬТУРА. АКЦЕНТИ

Мистецький храм
Бессарабії

Наближається до завершення 65-й навчальний рік у дитячій музичній школі, відкритій у 1959-у. Прикметно, що вона діє у Болграді, який з перших днів свого існування є культурною столицею Бессарабії. Багато добра, світла, правильних життєвих цінностей привнесла в життя і міста, й району ця школа, ставши їх невід'ємною частиною.

У рік свого створення школа прийняла 40 учнів: 25 — за класом фортепіано і 15 — баяна. Хоча, слід зауважити, охочих навчатися грі на музичних інструментах було значно більше. Тоді з дітьми займалися шестеро викладачів. Але минав час, можливості школи зростали, і сьогодні тут опановують ази музики 254 вихованці. До речі, за період існування школа випустила понад 2000 юних талантів, у тому числі

дворічної підготовки випускників для вступу до музичного коледжу. Заплановане відкриття класу театрального мистецтва.

Праця вчителів не обмежується навчальними заняттями з дітьми у класах, а продовжується їх підготовкою до виступів на різноманітних конкурсах та фестивалях, проведенням заходів з популяризації музичного мистецтва. Старання педагогів не є марними. Їхні учні стають лауреатами музичних конкурсів у країні і за кордоном, щорічно отримують 220—240 дипломів та грамот.

Ось деякі приклади. У вже далекому 1967 році Олександр Миросов (клас баяна) на республіканському конкурсі завоював диплом першого ступеня. У 1982-у на міжнародному конкурсі баяністів та акордеоністів у Парижі «Гран-прі» отримав Ілля Куртєв (баян). 1985-го дитячий вокально-інструментальний ансамбль «Журавушки» під керівництвом Віктора Васильовича Пілюгіна брав участь у Всесоюзному телеконкурсі. Учень вокально-хорового відділення Ізраїлї Міміношвілі посів третє місце на міжнародному фестивалі-конкурсі «Акорди Хоритиці». Він же у 2020-у в номінації «Музичне мистецтво» був стипендіатом голови Одеської ОДА. Такою ж стипендіаткою була і Єлизавета Марчева (фортепіано, викладачка В.М. Ненкова). Неодноразово перемогла у конкурсах та фестивалях Ангеліна Місан, яскрава й талан-

456 — її філії, розташовані у трьох селах району. Сьогодні у навчальних класах звучать рольї скрипки, баяна та акордеона, труба й флейта, інші музичні інструменти, лунає класичний і народний спів. Чимало випускників назавжди пов'язали своє життя з музикою, грають в оркестрах, концертують, займаються викладацькою діяльністю.

Першим директором дитячої музичної школи у Болграді була Надія Павлівна Петренко, яка очолювала її сім років. Після неї на цій посаді працював Павло Павлович Запороженко. Дев'ятнадцять років керував школою Михайло Миколайович Вакаренко. А з 1986-го її ди-

ректором є Валентина Михайлівна Ненкова, яка тут навчалася (перший випуск) і закінчила Одеську консерваторію ім. А.В. Нежданової. Вона, людина закохана у свою справу, присвятила життя музичній школі. Багато робить для її розвитку, зростання авторитету, досягнень успіхів. У колективі панує здоровий психологічний клімат. Викладачі школи, 70 відсотків з яких є її випускниками, бачать своє головне завдання не лише у навчанні дітей грі на музичних інструментах, а й у розвитку того, що закладено природою у дитині, формуванню у кожного учня естетичного смаку, творчого ставлення до справи. Директорка каже, що особливо виділяти когось із педагогів вкрай складно, адже всі вони є взірцем фахового підходу до виконання своїх обов'язків і працюють як єдина команда.

Педагогічний колектив продовжує розвивати складну й унікальну систему додаткової освіти у сфері культури та мистецтва. Із 2019-го школа перейшла на нові навчальні програми. Із 2020-го тут регулярно проводяться музично-педагогічні конференції, які дають можливість опановувати всю палітру досягнень у цій царині. Втілюється програма

вита учениця класу народного співу (викладачка А.В. Шатірова). Баторазовими лауреатами міжнародних, всеукраїнських, регіональних та обласних конкурсів є Владислав Шишман (баян, викладачка Є.М. Арнаут) та Іван Рабаджі (акордеон, викладачка М.П. Буюклі).

Змістовною є концертно-лекційна діяльність школи. Регулярно відбуваються виступи-звіти учнів. Вивчається і пропонується творчість видатних музикантів України і світу. Завдяки талановитим учителям випускники стають відомими співаками, як-от Володимир Стаматі та Олексій Козирєв.

Розвиток та можливості школи і, звісно ж, бажання батьків дати своїм дітям музичну освіту дозволили відкрити філії у трьох селах району. Першою, у 1962-у, запра-

цювала така у с. Червоноармійське (нині — Кубей). Для її становлення багато зробила Парасковія Кирилівна Танова. У 2021 році рішенням Кубейської громади на базі цієї філії створено школу мистецтв, яка функціонує як самостійний підрозділ. У селі Городне, багатому на традиції, фольклор і талановитих людей, філія музичної школи

ного відділу, де вивчають сольфеджіо та музичну культуру, є Олена Аркадіївна Філенко.

У вересні 2003 року відкрилося відділення образотворчого мистецтва. Діти отримали можливість освоювати техніку живопису, графіки, скульптури. Із 2010-го школа раз на два проводить художні регіональні виставки-конкурси. Видаються яс-

краві пам'ятні буклети, в яких містяться роботи юних митців. У 2010-у створений вокально-хоровий відділ. Завідує ним викладачка із багаторічним стажем Валентина Казимирівна Макрій. Тут є клас академічного сольного співу. Розвивається і жанр естрадного вокалу. Невід'ємною частиною навчання є клас хорового співу. Раз на два роки проводиться регіональний фестиваль-конкурс «Буджацькі наспіви».

Органи місцевого самоврядування надають вихованцям школи посильну допомогу. Так, своїм рішенням виконком Болградської міської ради звільнив від оплати дітей із багатодітних сімей та дітей-сиріт, а дітям учасників бойових дій оплати знижено наполовину. Цьогоріч за високі показники у навчанні двох учнів звільнили від оплати.

За період існування Болградської ДМШ чотири рази змінювала свою адресу. Лише в 1977-у набула постійної прописки: проспект Соборний, 123. Тут створені належні умови для навчання, проведений ремонт, встановлені теплоізоляційні вікна та двері, на підвір'ї покладена тротуарна плитка. Із 2001-го приміщення обігрівастся природним газом. У класах — застигло і тепло. У наш складний час школа забезпечена необхідним набором музичних інструментів і є для дітей справжнім інструментом, який заслужено називають королевою

оркестру. Сьогодні скрипки опановують 27 учнів. Не менш популярним та затребуваним є відділ народних та духових інструментів, який уже 27 років очолює Євдокія

Іван АБРАМОВ,
м. Болград.

НА СВІТЛИНАХ: Валентина Ненкова, директорка Болградської ДМШ; вокальний ансамбль молодших

Миколаївна Арнаут. Вихованці цього відділу ставали лауреатами міжнародних конкурсів (Греція, Естонія, Болгарія, Ізраїль, Франція та ін.), регіональних (Ізмаїл, Болград, Кілія, Рені). Керівницею теоретич-

класів «Мелодія» (керівниця Валентина Макрій); фортепіанний відділ (завідувачка Вероніка Сотниченко); хор учителів; оркестр народних та духових інструментів (керівниця Євдокія Арнаут).

нових районних, обласних, загальнонаціональних та міжнародних конкурсів. Нехай у скрутний для всіх нас час замість російських вибухів у Болграді звучить тільки музика, скажімо, болгарська рапсодія у виконанні сьогоденних і колишніх вихованців. Звучить як молитва до Всевишнього мелодійно, солов'їною українською мовою по всій багатонаціональній працелюбній Україні. Нових здобуків, мирного неба і добра! І щоб у вашому виконанні ніколи не звучали фальшиві ноти!

Іван НЕНОВ,
Почесний громадянин
міста Болград,
заслужений журналіст
України,
доцент ОНМУ.

Удар по майбутньому

17 квітня 1938 року — чорний день в історії кримскотатарського народу. Про цю трагедію громадська організація «Кримські татари Одещини» на своїй фейсбук-сторінці розповіла так.

Цього дня сталінський режим вбив не просто 36 людей. Він цілеспрямовано знищив серце кримскотатарської культури — інтелігенцію, що формувала дух і самосвідомість народу.

Розстріляні НКВС у Сімферополі діячі були не ворогами народу, як їх називали радянські газети. Вони були вчителями, поетами, науковцями, журналістами, лікарями, освітянами — елітою кримскотатарського відродження.

Серед них: Асан Сабрі Айвазов — мовознавець, перекладач, редактор першого правописного словника кримскотатарської мови, Ляас Тархан — поет, драматург, голова Спільки письменників Криму, Абдурахман Чобан-заде — всесвітньо відомий тюрколог, викладач, науковець, Узеір Абдурешитов — редактор, журналіст, громадський діяч, Мамут Надіров — лікар, громадський активіст, організатор перших медичних служб

у Криму і ще десятки імен, що мали б стати частиною наших підручників, наших університетів, нашого народу. Але їх фізично знищили.

Це була не просто репресія — це був цілеспрямований удар по майбутньому.

Сьогодні, коли рф знову веде війну проти України, вона діє тими ж методами: знищує культуру, залякує активістів, садить до тюрми носіїв національної гідності, веде війну проти пам'яті, мови, ідентичності.

Ми маємо пам'ятати про 17 квітня не лише як про трагедію, а як про попередження. Ворог не змінюється. Тому ми не маємо права забувати, мовчати чи зупинятися у боротьбі за відродження.

Бо кожен, хто згадує — оживляє.

Бо кожен, хто діє — продовжує.

Вічна пам'ять розстріляним. Нескінченна вдячність живим, які продовжують боротьбу.

Не забути Криму

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

Він наче проситься назад в обійми України. А по ліву руку — Крим її мрій, її надій, її любові й навіть — її творчої фантазії. Крим майбутнього. Крим — дитя перемоги (з великої літери це слово буде писатися, коли воно стане реальністю). Її роботи яскраві, динамічні, експресивні. Гори, море — все ніби те саме, що й було, що живе в пам'яті художниці. Там сучасна Асоль стрічає кораблі під синьо-жовтими прапорами, там квітне безкрає поле пишних соняхів, символічні квіти військових... Там — майбутнє. Це її душа, її внесок у боротьбу з ворогом. Своєю творчістю, вважає Ніна Теренько, вона також захищає Батьківщину, — так висловила про творчість і поклик душі мисткині директорка департаменту культури, національності, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської облдержадміністрації Олена Олійник.

А вздовж берега, немовби розділяючи всю експозицію, вишуквалися барвисто розписані відстріляні снарядні гільзи. Зняряддя руйнації, вбивства. Художниця розписала їх насиченими, яскравими фарбами, зчаста

— це польові маки, квітка-символ колишніх бойовищ.

На відкритті виставки можна було побачити людей у пікселі — українських військових стрянь, незвідка — на протезах. Ніна Теренько щодня спілкується з нашими воїнами на роботі (працює в шпиталі звичайною працею), і з усього видно, що вони глибоко шанують художницю та її творчість. А вона шанує їх, захисників. Її найрідніші сьогодні теж носять піксель, наближають пе-

ремогу і звільнення рідного Криму.

«У неї круті картини, — сказала, вітаючи авторку експозиції, депутатка Одеської міськради Ольга Квасніцька. — Хоч творити їй доводиться у тісенькій кімнатці».

Ніна Теренько живе і працює з глибокою вірою в нашу перемогу. Це засвідчують її картини. «Це мєє, я без цього не можу, — сказала художниця. — Все, чим живу, що поглинає мене і про що мрію, стараюсь висловити у своїх творах. Каю працюю над картиною, згадую своє життя в Криму, все те світле й радісне, що з цим пов'язане. Думаю про те, як буду повертатися до Криму».

Ця наша віра, без сумніву, також наближає нашу перемогу — разом зі стійкістю наших воїнів.

Роман КРАКАЛЯ.
Фото Світлани ЗАВАЛЬНОЇ.

Читай! Пиши! Перемагай!

Завтра, 25 квітня, о 12.00 стартує щорічний конкурс читачьких відгуків «Книголюб» — партнерський проект Одеської національної наукової бібліотеки та громадської організації «Ротарі клуб «Одеса-Рішельє», організований за підтримки обласної організації Національної спілки письменників України, обласної бібліотеки для юнацтва, офісу Мережі креативних міст ЮНЕСКО «Одеса — місто літератури ЮНЕСКО», ПАТ «ЕННІ ФУДЗ» та АБ «Південний».

Початок конкурсу приурочений пам'ятній події — відкриттю читальних залів Одеської міської публічної бібліотеки, яке відбулося 27 квітня 1830 року. Підсумки ж будуть оприлюднені 30 вересня, під час урочистостей до Всеукраїнського дня бібліотек.

Автори найкращих, найбільш інформативних та оригінальних відгуків будуть відзначені почесними дипломами та грошовими преміями від меценатів, а також отримають електронні сертифікати про участь у конкурсі.

Ця акція спрямована на популяризацію книги і читання, підтримку активних учасників читачького та літературного руху, промоцію й репрезентацію сучасної української книги, виховання культури читання на краях зразках української та світової літератури, визначення якості нових вітчизняних видань, а також їх рейтингу серед користувачів.

Уже 14 років поспіль цей конкурс об'єднує людей, для яких читання стає життєвою стратегією успіху, що визначає можливості для здобуття якісної освіти, розвитку критичного мислення, самореалізації особистості. Попри складні виклики воєнного часу, інтерес до книги не згасає, а читання є одним із ключових факторів розвитку людського потенціалу.

До конкурсу долучаються автори не тільки з Одеси, а й з різних куточків України. Організаційний комітет отримуватиме відгуки з Прикарпаття, Волині, Чернігівщини, Львова, Києва та інших місць. У ньому щороку беруть участь наші співвітчизники — вимушені переселенці, що мешкають у Німеччині, Італії та Польщі.

Торік переможницею конкурсу стала львів'янка Оксана Харламова, яка надіслала 21 відгук на прочитані книжки сучасних вітчизняних та зарубіжних авторів!

Організатори конкурсу під час його відкриття 25 квітня відзначити у новій номінації одного з найзацікавленіших авторів, чий твір щороку представлені на «Книголюб» та користуються високим читачьким попитом, — письменника, кіносценариста, військовослужбовця Валерія Пузіка.

Цьогоріч увазі учасників конкурсу будуть представлені понад 100 книжок — лауреатів державних, національних та міжнародних премій. Перелік видань є на сайтах ОННБ та бібліотек-партнерів. Утім, кожен може подати рецензію на вітчизняну книжкову новинку за власним вибором.

Тож до уваги всіх, хто вміє читати і писати! Ви можете написати найкращий відгук на книгу, яка вас захопила, та стати переможцем конкурсу, отримати грошовий приз і пам'ятні подарунки від численних спонсорів та партнерів.

Як стати переможцем:

— прочитати за рік хоча б одну книжку, яка вийшла у видавництвах України впродовж 2024—2025 років, і написати про неї;

— якщо розгубилися перед великим вибором книжок — заглянути в ОННБ, де зі стенду «Книголюб» бібліографи допоможуть вам вибрати одну із запропонованих;

— поставити нагадування собі, що читачькі відгуки приймаються до 20 вересня включно.

Ну а якщо зовсім коротко, то послідовність дій на шляху до перемоги така: Читай! Пиши! Перемагай! Детальніше про конкурс (умови, новини, оголошення тощо) — на odnb.odessa.ua та в спільноті «Книголюб» facebook.com/groups/bookfan.

Нехай звучить музика!

Шановні мої земляки! У ці дні наша славетна дитяча музична школа відзначає своє 65-річчя. Цей заклад — своєрідний храм музики у Болграді.

Понад 200 дітей грають на різних інструментах, співають, а близько 40 років переає і їм, і своїм молодшим колегам любов до музичного мистецтва директорка школи Валентина Ненкова. Для неї цей заклад — альма-матер, рідний дім, до якого вона із задоволенням ось уже чотири десятиріччя відчиняє двері. І це двері у велике мистецтво.

Випускників школи, вже професійних музикантів і солістів, можна зустріти у різних куточках України

та в інших державах. І де б вони не були, з гордістю кажуть: «Я закінчив/ла найкращу музичну школу у столиці бессарабських болгар — у Болграді».

Якось зайшовши у школу, я поцікавився у директорки: «Які плани?». Чесно кажучи, вона мене трошки здивувала: «Наш колектив хоче перетворити музичну школу на школу мистецтв. Це буде і театральний клас, і клас академічного та фольклорного співу... А по-друге, з вашої статті у

газеті «Дружба» дізналася, що вперше пісня «Реве та стогне Дніпр широкий» як гімн виконана хором хлопчиків саме у Болграді. А музику на безсмертні слова Тараса Шевченка написав педагог, композитор Болградської чоловічої гімназії Данило Крижанівський. Тому ми й вирішили провести в громаді слухання про приєднання школи його імені».

Широ бажано педагогічному колективу й учням майбутньої школи мистецтв натхнення, наснаги, перемог у

Людина з гарячим серцем і розсудливим, аналітичним розумом, він завжди був у гущі подій, у

перших лавах тих, хто, захищаючи правду й демократичні цінності, протистояв злу в усіх його личинах — від комуністичної тиранії до імперського рашизму. Участь, ще за радянських часів, у «Меморіалі», у відновленні української державності, зокрема в утвердженні Одеси як українського міста, у захисті конституційних прав і свобод громадян, активна журналістська діяльність спочатку в газеті «Юг», а потім і до останнього дня в «ЧН» — скрізь, на кожному етапі свого життя Леонід Абрамович проявляв себе як гуманіст, правдоборець, патріот, професіонал. Історик за фахом, він був активним творцем і талановитим літописцем сучасної історії, нашого буремного сьогодення.

Пам'ять про побратима по духу і перу навзажди залишиться у наших серцях.

Редакція «Чорноморських новин».

Застілля з мертвими

Чим небезпечні похоронні забобони

У великопсний і пасхальний періоди є чимало днів, у які гадують наших померлих рідних і близьких. Чи є їм користь від нашої молитви? Чи можна молитися не «за», а «до» своєї бабусі, якщо вважаєш її святою? Як поминати зниклих безвісти — як мертвих чи як живих? Чому існує маса забобонів, пов'язаних зі смертю, і чим небезпечні шnurки із труни покійного? Чому неможливо викоринити звичай застілля на могилах у поминальні дні та як до цього доклався наш споконвічний ворог?

Шnurки з покійного і «мертва» вода

— На заході України теж чи мало забобонів, пов'язаних із померлими: тут і дзеркала треба заслоняти, і стільці перевертати, і гроші в кишеню покійного давати. І, борони Боже, щось зробити не так...

— То це пів біди з дзеркалами. Це — квіточки. А коли забирають для ворожіння шnurки, якими були зв'язані руки і ноги померлого, волосся покійника обстригають, воду, якою мерця мийуть, землю з кладовища, кладуть у труну фотографії людей живих — оце вже найвищий «пілотаж».

Було таке, що на похороні на Тернопільщині жінка при мені шnurки забирала. Я ще служу панахиду надворі, а вона, не зважаючи на це, вже розв'язує руки, ноги покійного і шnurки собі в кишеню ховає. То я вже був змушений забрати в неї ті шnurки, щоб покласти їх у труну. Було, що сварився з однією

жінкою, яка шnurки від покійного давала дочці на екзамени і чоловікові в дорогу як оберег. Ну як ці речі з мертвого можуть допомагати? То вона потім ті шnurки на могили закопала.

На Буквині є такий звичай — поманя. Усім, хто приходить на похорон, роздають рушники, свічки, хліб. Потім на подвір'ї родина від імені покійника обдаровує інших родичів і через труну передають останній дар від померлого.

На півдні рушник стелять у воротах перед входом на кладовище, і ти маєш пройти нумо. Якось раз не застелили рушник, то тут Бог попускає, а якщо людина співпрацює дуже близько, то диявол вже своє не хоче віддавати.

Але в цьому винні не тільки віряни, а й священнослужителі, які про це не застерігали. Якщо ми людям не несли науку, не просвіщували Словом Божим, не доносили до них Істину Божу, не були для них дороговаком, а вони, відповідно, не були в Світлі Божому, то натомість приходять зло і темрява. Були люди, які приходили за порадою до московського батюшки, а той: «Все грешние, іді малісь».

А людина потребує поради та спілкування. У церкви вона має отримати знання, практику, досвід, і тільки тоді стане повноцінним вочеревкованим християнином.

Наші померлі потребують молитви.

— Здається, ці «традиції» поминання зовсім не українські? — Звичайно. Радянська влада розуміла, що всіх на Сибір не вивезе, що не зможе всіх священників, монахів розстріляти чи згноїти по тюрмах. І вона на обід та пом'янути.

— Дяка, так би мовити, «звичай» виглядають досить безневинно, але є такі, що схожі на загравання зі злом. Чи можуть бути небезпечними практики, пов'язані з потойбіччям?

— Так, звичайно. Коли вдаються до ворожіння — це вже співпраця з нечистою силою, з духами потойбіччями. Диявол — шкідник. Він не може бити, але він має стільки сили, скільки йому дає людина. Якщо люди не робить вибір на його користь, то тут Бог попускає, а якщо людина співпрацює дуже близько, то диявол вже своє не хоче віддавати.

Але в цьому винні не тільки віряни, а й священнослужителі, які про це не застерігали. Якщо ми людям не несли науку, не просвіщували Словом Божим, не доносили до них Істину Божу, не були для них дороговаком, а вони, відповідно, не були в Світлі Божому, то натомість приходять зло і темрява. Були люди, які приходили за порадою до московського батюшки, а той: «Все грешние, іді малісь».

А людина потребує поради та спілкування. У церкви вона має отримати знання, практику, досвід, і тільки тоді стане повноцінним вочеревкованим християнином.

Молимося за зниклих як за живих

— Як батого спілкується з рідними загиблих воїнів, збирає їх під дахом храму-пантеону в Лішні, який ви заснували і в якому служите. Як знаходите слова?

— Коли в 2016-у відбулася перша проща родин загиблих, до пантеону приїхало понад сто осіб. Я сидів в слухав, і кожна мама мені розповідала про свою дитину: як загинув, де був осолок, де був шрам, у кого не було пальчика чи ока... Два тижні в мене перед очима поставали ці картини. Я боявся, що не зможу з цим впоратися, що втрачу глум. І це попри

те, що я мав досвід перевезення «двохсотих», забирив тіла хлопців з передової. Але коли ти бачиш смерть на війні — це одне, а зовсім інше, коли ти це переживаєш з родинами.

Я зрозумів, що маю стати для них близьким, старатися брати їхній біль на себе і співпереживати разом з ними. Ті родичі часто думають, що їх ніхто не розуміє, їх ніхто не хоче чути, їх ніхто не бачить, вони нікому не потрібні. А часом вони вкрай озлоблені через те, що пройшли через такі важкі випробування, і через це ще більше замикаються.

— Якщо війна вважають зниклим безвісти, це величезне випробування для рідних...

— Ті родини проходять усі кола печалі: звертаються і в Генштаб, і в Міністерство оборони, і їздять на «стояння» з плакатами до Києва. Багато хто намагається самостійно шукати різними шляхами. Було в мене таке, що мамі, яка шукала сина, хтось сказав, що, можливо, в нього проблеми з психікою, і треба шукати в психіатричних лікарнях. І та бідна мама поїхала по прифронтових психіатричних лікарнях шукати свого сина. Є таке, що шукать по різних телеграм-каналах і сайтах, де в людей просто видурюють гроші.

Але є історії, які обнадійують. Одна мама, моя парафіянка, із 2022 року шукала свого сина —

ШІ-контент, стратегія і нова ера творців

Як українка у США створює сучасну медіаосвіту

Якщо раніше телевізійна студія чи друкований журнал були єдиним входом у професію, то сьогодні ви можете створити власне шоу з ноутбука — з віртуальними ведучими, музику написати через ШІ, змонтувати відео в кілька кліків, а за день зібрати тисячі переглядів. Це не фантазія — це щоденність Катерини Микитюк, української креативної редакторки, журналістки, креативниці та засновниці освітнього руху Almighty Content у США.

Катерина приїхала до Лос-Анджелеса з величезним бекграундом у журналістиці та креативній індустрії, але без жодного контакту в новій країні. І почала з нуля. Вона фільмувала, знімала фото, писала, будувала бренди — і все це з головним інструментом: контентом. Її підхід — стратегічний, естетичний і завжди емоційний. Вона вірить у силу історії, в силу візуальної мови та в здатність контенту змінювати реальність.

Згодом почала працювати з міжнародними брендами, створюючи кампанії для Netflix, Amazon Music, Armani Beauty, J'Adore Les Fleurs, Coach, Clarins, MAC Cosmetics, Diptyque та багатьох інших. Її роботи потрапляли у Vogue, Elle, Harper's Bazaar. Але справжній прорив стався тоді, коли вона побачила потенціал штучного інтелекту.

— Я зрозуміла, що ШІ — це не заміна творчості. Це розширення. Це мова майбутнього, і вона вже тут.

Так народився її проєкт Almighty Content — освітня система для тих, хто хоче навчитися створювати контент за допомогою нових інструментів: від ChatGPT до MidJourney, від генеративного відео до ШІ-фотосесій. Курс Катерини охоплює все — від тексті і фото до монтажу відео, генерації музики, озвучення та побудови персонального бренду. Платформа вже включає книгу (доступну на Amazon), онлайн-курс та готується до запуску офлайн-школи у Лос-Анджелесі.

Але є ще одна історія. Трохи зіркова. Якось без жодної реклами компанія Катерини The Flowers отримала замовлення — квіти для Кім Кардаш'ян. Замовником став не хто інший, як

Снуп Дог. Команда Катерини створила кілька композицій, і коли Кім розмістила одну з них у своїх сторіс (а це зазвичай коштує мільйон доларів), про квіткову студію The Flowers заговорили великі медіа. Композиція з'явилася у People Magazine, і так почалася історія співпраці з родиною Кардаш'ян.

Це — результат сили візуального контенту, створеного з любов'ю, смаком і стратегією. Без бюджету на рекламу. Тільки сила історії, оформлення і атмосфери.

Сьогодні Катерина продовжує поєднувати креативність, технології та місію. Її підхід до створення контенту — це не просто про тренди. Це про свободу, жіночий голос і вплив. Про можливість бути автором власного наративу — навіть у світі алгоритмів.

«Творчість — це не лише про красу. Це про можливість змінювати сенси. І я вірю, що саме так і народжується нова ера медіа», — наголошує Катерина Микитюк.

До уваги

Конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ОНМА імені А.В. Нежданової:

— професора кафедри історії музики та музичної етнографії (1 ставка). Обов'язкові умови: науковий ступінь/почесне звання, вчене звання — професор, стаж науково-педагогічної роботи не менше 10 років та інші документи, згідно з переліком.

У зв'язку із закінченням строку трудового договору провести обрання на такі посади науково-педагогічних працівників ОНМА імені А.В. Нежданової:

— професора кафедри теорії музики і композиції (0,75 ставки). Обов'язкові умови: почесне звання/науковий ступінь, вчене звання — професор, стаж науково-педагогічної роботи не менше 10 років та інші документи, згідно з переліком;

— доцента кафедри хорового диригування (1 ставка). Обов'язкові умови: почесне звання/науковий ступінь, вчене звання — доцент, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років та інші документи, згідно з переліком;

— старшого викладача кафедри хорового диригування (1 ставка). Обов'язкові умови: профільна освіта, стаж викладацької роботи за спеціальністю не менше 1 року та інші документи, згідно з переліком;

— старшого викладача кафедри оркестрових струнних інструментів та оперно-симфонічного диригування (0,5 ставки). Обов'язкові умови: профільна освіта, стаж викладацької роботи за спеціальністю не менше 1 року та інші документи, згідно з переліком;

— викладача кафедри хорового диригування (0,5 ставки). Обов'язкові умови: профільна освіта, стаж викладацької роботи за спеціальністю не менше 1 року та інші документи, згідно з переліком.

Перелік документів:

- заява про участь у конкурсі, написана власноруч;
- список наукових праць та творчих досягнень;
- документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років (дипломи, сертифікати, свідоцтва тощо);
- автобіографія;
- копії документів про наукові ступені, вчені звання, почесні звання, засвідчені згідно з вимогами законодавства України;
- звіт про свою роботу за попередній період, прийнятий відповідною кафедрою;
- витяг з протоколу кафедри про результати таємного голосування, затверджений завідувачем кафедри;
- документ, що підтверджує знання державної мови (державний сертифікат про рівень володіння державною мовою або атестат про середню освіту з оцінкою з предмету «Українська мова»).

Звертається за адресою:

ОНМА імені А.В. Нежданової,

вул. Новосельського, 63,

м. Одеса, 65023.

Тел. 723-54-29.

Оголошення

Повідомлення

до Одеської міської ради, до Пересипської районної адміністрації ОМР.

Інформуємо вас, що на 28.04.2025 року на 14.30 призначено судову засідання у справі №523/19925/23. Слухання відбувається у приміщенні Суворовського районного суду міста Одеси (вул. Чорноморського козацтва, 68). Просимо взяти участь у засіданні та відіслати відзив на позовну заяву.

З вдячністю — позивачі — інвалід 2-ї групи Адамович А.О. та мешканці будинку за адресою: м. Одеса, Миколаївська дорога, 168.

У зв'язку з утратою вважати недійсними оригінали: свідоцтва (реєстр. №8-29295) про право власності на квартиру 9 за адресою: м. Одеса, пров. Книжників, 17; розпорядження органу приватизації №251205, видані 12 червня 2020 року департаментом міського господарства Одеської міської ради Тімошевич Ллілі Іванівні, Тімошевичу Олену Анатолійовичу в рівних частках.	Вважати недійсним втрачене посвідчення багатодітної сім'ї БС № 415269, видане 18 липня 2023 року (дієсне до 23 червня 2026 року) управлінням соціального захисту населення в Київському районі департаменту праці та соціальної політики Одеської міської ради Агаєвій Мілені Андріївні, Агаєву Максимі Адалатовичу.
У зв'язку з утратою вважати недійсним військовий квиток, серія МО №061172, виданий 10.12.1998 р. Суворовським райвійськоматом м. Одеси на ім'я Бускін Анатолій Володимирович.	У зв'язку з утратою вважати недійсним оригінал посвідчення багатодітної сім'ї, серія БС №371633, видане 30 вересня 2020 року (дієсне до 25 серпня 2033 р.) департаментом праці та соціальної політики Одеської міськради на ім'я Гетманенко Тетяна Василівна, Гетманенко Ілля Олександрович.
У зв'язку з утратою вважати недійсними оригінали: свідоцтва (реєстр. № 8-20479) про право власності на житло — кв. 9 по проспекту Шевченка, 8/9 у м. Одесі; розпорядження № 204033, видані 26 березня 2007 року управлінням житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу Одеської міської ради Грандовій Наталі Юріївні, Яворській Марії Олександрівні в рівних частках.	У зв'язку з утратою оригіналів вважати недійсними: свідоцтво (реєстр. №4-6025) про право власності на житло — квартиру 158 по вул. Чорноморська дорога, буд. 146/2 у м. Одесі; розпорядження органу приватизації №38824, видані 28 березня 1994 року управлінням ЖГК виконкомом Одеської міської ради народних депутатів Сукачу Олександровичу, Сукачу Ользі Самсонівні.
У зв'язку з утратою вважати недійсними оригінали: атестата про повну загальну середню освіту, серія АС № 057087, та додатка до нього, видані 15 червня 1991 року середньою школою № 63 в м. Одесі на ім'я Раковська Алла Станіславівна.	У зв'язку з утратою вважати недійсним оригінал посвідчення учасника бойових дій, серія УБД №227417, видане 15.10.2019 року управлінням персоналу штабу Командування Військово-Морських сил Збройних сил України на ім'я Котів Олена Миколаївна.
У зв'язку з утратою вважати недійсними оригінали: диплома ЛХ 001332 та додатка до нього, видані 27 червня 1996 року Південноукраїнським державним педагогічним університетом ім. К.Д. Ушинського Раковській Аллі Станіславівні.	У зв'язку з утратою оригіналу вважати недійсним свідоцтво (САС №638190) про право власності на квартиру №19/3 по вул. Жуковського, 10 у м. Одесі, видане 02 грудня 2008 року виконавчим комітетом Одеської міської ради Іванову Володимирі Михайловичу, Івановій Ларисі Василівні, в рівних частках кожному, на підставі договору №30 про інвестування в будівництво житлового будинку від 01.07.2004 р., додаткової угоди від 20.03.2008 р., акта прийому-передачі квартири №19/3 від 10.09.2008 р.
У зв'язку з утратою вважати недійсними оригінали: диплома магістра з відзнакою ДМ 005212 та додатка до нього, видані 30 червня 1997 року Південноукраїнським державним педагогічним університетом ім. К.Д. Ушинського Наумовій Аллі Станіславівні.	У зв'язку з утратою вважати недійсним оригінал посвідчення серія ААВ № 003655 члена сім'ї загиблого (померлого) ветеранів війни, виданого управлінням соціального захисту населення Голосівської районної в місті Києві державної адміністрації 24 січня 2023 року на ім'я Нарожний Георгій Олександрович.
Вважати недійсним втрачений атестат про здобуття повної загальної середньої освіти серія А №027869, виданий школою-гімназією №35 м. Одеси на ім'я Михайлова Людмила Анатоліївна в 1992 році.	

Думки і висловлювання авторів публікацій у «Чорноморських новинах» можуть не збігатися з точкою зору редакції.

Матеріали з позначкою та під рубрикою «Трибуна» публікуються на комерційних засадах.

Відповідальність за достовірність реклами несе рекламодавець.

Читайте нас в Інтернеті: www.chornomorka.com
e-mail: chornomorski.novyny@ukr.net

Редактор
Іван МЕЛЬНИК.

Газета набрана і зверстана у комп'ютерному центрі редакції, видрукована в ООКП «Видавництво «Чорномор'я» (м. Одеса, пл. Бориса Дерев'янка, 1).

Зам. №171.

Тираж у квітні — 1600.

promisna.info

Проща родин загиблих героїв у Лішні на Тернопільщині.

гато родичів, які моляться за своїх рідних. А в кого нікого не залишилося або родичі не моляться?

— Тому ми і збираємося в храмах і молимося не тільки за своїх рідних, а за всіх од віку спочилих. Це відбувається у час Великого посту, і це є три суботи в році, в які ми також молимося за всіх померлих. Це Дмитрівська субота, субота в м'ясопустний тиждень перед Великим постом і третя субота — перед Трійцею.

— Інколи люди кажуть, що моляться не тільки «за» своїх померлих, а й «до» них, бо вірять, що їхня бабуся чи мама — святі й перебувають з Богом. Ми ж не мусимо молитися тільки до офіційно канонізованих святих?

— Якщо людина вірить, що їй допомагає мама чи тато, яких уже немає біля неї, то нічого поганого в цьому не бачу. У церкові є відомі святі, офіційно канонізовані, які є в церковному календарі. Але ми не можемо знати всього про душі померлих. Наприклад, моя бабуся для мене — свята жінка, вона жила справді побожно і є для мене прикладом у вірі в Бога. Вона мене привела до Бога. І я вірю, що вона молилась Бога біля престолу небесного за мене та мою родину. Я відчуваю її підтримку.

— Як і де потрібно молитися за померлих — удома, в храмі, на цвинтарі?

рень, для воїнів. Переважно це продукти тривалого зберігання.

Застілля на могилах — московський звичай

— Чому в нас так поширені забобони, пов'язані з померлими, з похоронами, з цвинтарем? — Мене дала поведінка по всій Україні — і там, де більше церква присутня, і там, де менше, але забобонів вистачає скрізь.

Наприклад, застілля на цвинтарі. На сході, на півдні, на півночі України майже біля кожної могили — столик і лавки. На Провідну неділю, в першу неділю після Воскресіння Христового, родина з'їжджається на кладовище і там влаштовує так званий поминальний обід. Коли служив у Лазурному, Скадовському на Херсонщині, то бачив, що молитва там на другому плані. Родина збирається суто, щоб побачитися зі своїми знайомими, посидіти за столом, випити, поїсти прямо на кладовищі. Для мене було жальливо бачити, коли на кладовищі розстеляють покривала на землі, шампанське стріляє, з машини гуло лунає музика і відбувається застілля.

А я в цей час посеред цвинтаря служу загальну панахиду, на мене дивляться, як на дидака, дехто підсміюється. Почуваюся, наче в театрі одного актора. На могили кладуть паску чи,

Чорноморські новини

Наша адреса:
65008, м. Одеса-8,
пл. Бориса Дерев'янка, 1.

Телефон: 050 55-44-206;
вайбер: 068 127-17-55.

Відповідно до рішення Національної ради з питань телебачення і радіомовлення

№309 від 08.02.2024 р.

Ідентифікатор медіа — R30-02729

Засновник: Редакція громадсько-політичної газети «Чорноморські новини».

Передплатний індекс — 61119.